

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 823/2015-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Feciľakom, Advokátska kancelária, Jesenná 8, Prešov, pre namietané porušenie jeho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sdo 47/2013 z 26. februára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. apríla 2014 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) pre namietané porušenie jeho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“)

a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sdo 47/2013 z 26. februára 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 2 S 22/2013-35 z 27. augusta 2013 zamietol návrh, ktorým sa sťažovateľ domáhal odstránenia nečinnosti žalovaného Obvodného pozemkového úradu Prešov v konaní vedenom pod č. OPPaLH99/92.

2.1 Podaním z 11. októbra 2013 doručeným najvyššiemu súdu 14. októbra 2013 sťažovateľ žiadal, aby najvyšší súd ako súd dovolací konal a uznesenie krajského súdu zrušil ako vecne nesprávne.

2.2 Najvyšší súd s poukazom na § 104 ods. 1 v spojení s § 246c Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) konanie vo veci zastavil, lebo právomoc konať vo veci samej nemal. Najvyšší súd poukázal na uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 65/2010 zo 16. februára 2010, v ktorom ústavný súd akceptoval výklad najvyššieho súdu, podľa ktorého je dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku neprípustné, ako výklad súladný so základným právom na súdnu ochranu.

3. Podľa sťažovateľa najvyšší súd pochybil, keď nepreskúmal uznesenie krajského súdu. Podľa sťažovateľa mal v danom prípade najvyšší súd povinnosť preskúmať, či uznesenie krajského súdu nebolo postihnuté niektorou z väd podľa § 237 OSP. Sťažovateľ v súvislosti s prípustnosťou dovolania odkázal na rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 283/07 a sp. zn. III. ÚS 171/06, podľa ktorých ak je občianske súdne konanie postihnuté vadou podľa § 237 OSP, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutie vo veciach správneho súdnictva.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyhovel jeho sťažnosti, konštatoval porušenie jeho práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vec vrátil

najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, a aby priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu

možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

III.

7. Bez potreby obsiahleho citovania dogmatiky k označeným ústavným právam a bližšieho rozoberania skutkového stavu v sťažovateľovej veci ústavný súd konštatuje, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená, keďže niet pochýb o tom, že dovolanie je v správnom súdnictve neprípustné.

7.1 Ústavný súd rovnako ako najvyšší súd odkazuje na uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 65/2010 zo 16. februára 2010, ktorým vyriešil otázku prípustnosti dovolania v správnom súdnictve, pričom konštatoval, že „akceptuje výklad Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorého je dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku neprípustné, ako súladný so základným právom na súdnu ochranu“.

7.2 Odvolávajúc sa na závery ústavného súdu prijaté v uvedenom uznesení sp. zn. II. ÚS 65/2010 zo 16. februára 2010, ústavný súd konštatuje, že ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorých je opravný prostriedok prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti (§ 246c), pričom prvostupňovým súdom je spravidla krajský súd, niekedy najvyšší súd (§ 246) a proti rozhodnutiu najvyššieho súdu opravný prostriedok nie je prípustný (§ 246c) s podporou, že podľa tretej hlavy V. časti obnova konania, dovolanie a mimoriadne dovolanie nie sú prípustné (§ 250s), dáva veľmi silný textuálny základ pre plauzibilnú, prijateľnú interpretáciu neprípustnosti dovolania v správnom súdnictve. Postavenie *lex specialis* tejto normy voči norme v záhlaví § 237 OSP je veľmi silne posilnené argumentom systematickým, teda silne autonómnym postavením V. časti Občianskeho súdneho poriadku v rámci kódexu. Z ústavného hľadiska je doterajší konštantný výklad najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania v správnom súdnictve plne akceptovateľný.

7.3 Z vecného pohľadu v civilnom dovolacom konaní dohliada najvyšší súd prostredníctvom inštitútu dovolania na procesnú čistotu a jednotnosť rozhodovania v súdnych konaniach, ktorých podstatou je v zásade spor o súkromné právo prerokúvaný od začiatku na všeobecnom súde. Oproti tomu je správne súdnictvo prieskumom zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy. Už správne súdnictvo je kontrolou inej sústavy, a tak zákonodarca nepovažoval za rozumné a účelné, aby súdna kontrola verejnej správy bola ešte kontrolovaná prostredníctvom inštitútu dovolania. Pripustenie mimoriadneho opravného prostriedku v týchto veciach by v konečnom dôsledku niekedy mohlo znamenať štvorinštančnosť, resp. až päťinštančnosť konania. Okrem toho správne súdnictvo nemusí byť zjednocované prostredníctvom dovolania, pretože druhostupňové rozhodovanie najvyššieho súdu v správnom súdnictve už plní túto funkciu. V danej súvislosti nesmie byť máťúce, že správne a civilné súdnictvo sú zhodou historických okolností obsiahnuté v jednom procesnom kódexe (porov. Ficová, S., Števec, M. Občiansky súdny poriadok, komentár. Bratislava: C. H. Beck, 2009, s. 733 a nasl.).

7.4 Nota bene ústavný súd dopĺňa, že reformou správneho súdnictva v roku 2004 bola zavedená všeobecná dvojstupňovosť a subsidiárne použitie IV. časti Občianskeho súdneho poriadku. Dvojstupňovosťou sa stratila nutnosť osobitnej právnej úpravy opravných prostriedkov vo veciach dôchodkového zabezpečenia. Túto zmenu realizoval zákonodarca v roku 2007. Dvojstupňovosť správneho súdnictva zároveň stála pri zrode otázky o prípustnosti dovolania, pretože podľa § 237 OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Možno však uviesť, že najvyšší súd rozhoduje v tejto veci konštantne, pričom už nepovažuje za nutné jasnú judikatúru o neprípustnosti dovolania v správnom súdnictve pripomínať právnymi vetami.

7.5 Sťažovateľ poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 283/07, ktorým bol na určitý čas vyjadrený opačný právny názor na prípustnosť dovolania. Ústavný súd nálezom sp. zn. IV. ÚS 283/07 zrušil uznesenie najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania dôvodiac, že tzv. zmätočné dovolacie dôvody sa vzťahujú aj na súdne rozhodnutia vydané

podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku. Argumentácia IV. senátu ústavného súdu bola založená na texte záhlavia ustanovenia § 237 OSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sú naplnené zmätočné dôvody. Týmto nálezom ústavný súd nepochybne autoritatívne dal na vedomie nielen konkrétnemu sťažovateľovi vo veci sp. zn. IV. ÚS 283/07, že jeho sťažnosť bola úspešná, ale zároveň (prostredníctvom internetu) tým oznamuje aj eventuálnym sťažovateľom, že do budúca môžu podať dovolanie zo zmätočných dôvodov proti rozhodnutiu správneho súdu v prípade, ak sa tieto budú kryť s dôvodmi ústavnoprávnymi.

7.6 Ústavný súd v tomto kontexte konštatuje, že otázka prípustnosti dovolania v správnom súdnictve mala byť v čase prerokovania veci sp. zn. II. ÚS 65/2010 pôvodne predmetom konania o zjednotení právnych názorov. Z rozpravy pléna ústavného súdu však vyplynulo, že citovaný nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 283/07 bol jednorazovým vybočením z inak konštantnej judikatúry ústavného súdu akceptujúcej neprípustnosť dovolania v správnych veciach, a preto nebolo nevyhnutné využiť procedúru zjednocovania právnych názorov. Napokon aj štvrtý senát akceptoval uvedený právny názor v náleze sp. zn. IV. ÚS 208/08 a v uznesení sp. zn. IV. ÚS 274/09.

8. Z dôvodov akcentovaných v predchádzajúcich bodoch ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2015